

045-Klein Babberspolder

INVENTARIS

ARCHIEVEN

**KLEIN-BABBERSPOLDER
1631-1960**

door

J.D. van Tuyl

**HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
DELFT, 2009**

INHOUD

BLZ.

1.1 INLEIDING

I

1.1. Historisch kader

I

1.1.1. Geologische gesteldheid

I

1.1.2. Naamgeving

I

1.1.3. Ambachtelijke en gemeentelijke indeling

I

1.1.4. Bestuur

II

1.1.5. Bestuursinrichting

II

1.1.6. Personeel

III

1.1.7. Waterkeringen

III

1.1.8. Regeling van de waterstand

IV

1.1.8.1. Watergangen

IV

1.1.8.2. Ontwatering

IV

1.1.9. Straat- en vaarwegen

VI

1.1.10. Omslagheffing

VI

1.1.11. Verstedelijking en ontpoldering; opheffing

VI

1.2.	Geschiedenis van het archief	VII
1.2.1.	Vorming en bewaring	VII
1.2.2.	Inventarisatie en vernietiging	VII
1.3.	Noten	VII
1.4.	Geraadpleegde literatuur	XI
1.5.	Geraadpleegde archieven en collecties	XII

2.II INVENTARIS 1

Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 1

BESTUURSINRICHTING 1

BESTUUR 1

Algemeen 1

Vertegenwoordiger 1

Stemgerechtigde ingelanden 1

HULPMIDDELEN BIJ DE UITVOERING VAN DE TAAK 2

Personeel 2

algemeen 2

secretaris-penningmeester 2

Archief 2

Financiën 2

algemeen 2

belastingen en heffingen 2

vaststelling en heffing van polderomslag 3

- inning en invordering; restitutie 3

- leggers; plankaarten 3

- kohieren 3

eigendom van onroerende goederen 3

- verkoop 3

begroting en rekening 4

algemeen 4

begroting 4

rekening 4

bijlagen tot de rekening	4
UITVOERING VAN DE TAAK	4
Algemeen	4
Zorg voor waterkeringen	4
toezicht	4
vaststelling van bijzondere keuren	5
verlening van vergunningen	5
- aanmeren	5
- beweiden	5
- bouwsels, heiningpalen	5
- brughoofden (landhoofden), brug	5
- duiker, kadeaanleg, ophoging	5
bemoeienis met vergunningverlening door dijkgraaf en hoogheem- raden van Delfland	6
beheer en onderhoud van boezemkaden en polderkaden	6
algemeen	6
boezemkade langs Poldervaart	6
kadebewaking	6
Zorg voor water en watergangen	6
toezicht	6
vaststelling van bijzondere keuren	7
verlening van vergunningen	7
bruggen	7
dempen, duikers	7
bemoeienis met vergunningverlening door dijkgraaf en hoogheem- raden van Delfland	7
regeling van de waterstand	7
algemeen	7
peil	8
molen	8
duiker	8
spuisluis; ontwatering door Nieuwlandsche polder	8
Zorg voor wegen	9
beheer en onderhoud	9
straatwegen	9
vaarwegen	9
BIJLAGE	9
3.III CONCORDANS	10
4.IV INDEX	12

1.1 INLEIDING

1.1. Historisch kader

1.1.1. Geologische gesteldheid

Het gebied van de polder bestond oorspronkelijk uit strookjes rivierklei en oude zeelei, afgewisseld met wat laagveen. **1** In de eerste helft van de 20ste eeuw is het gebied in het kader van stadsuitbreidingen van de gemeente Schiedam opgespoten met zand uit de Nieuwe Waterweg.

2

1.1.2. Naamgeving

De naam Klein-Babberspolder impliceert dat er ook een Groot-Babberspolder is geweest. Die laatste, vaak gewoon Babberspolder genoemd, lag ten westen van de Poldervaart, de eerste ten oosten ervan. De naam Babbers is wellicht een verbastering van Barbara, genoemd naar het Sint Barbaraklooster te Delft, dat rond het zuidelijk einde van de Poldervaart land bezat. Mogelijk had dit klooster ook deelgenomen had aan de inpoldering van het gebied en de aanleg van de Maasdijk, ter plaatse Schiedamsedijk of Vlaardingerdijk geheten. **3** In de grafelijkheidsrekening van Holland over 1317 komt de naam voor als Babartspolre. **4** Delflands overzichtskaart van Mathijs de Been van Wena uit 1606 meldt de verbasterde naam Babelspolder. Klein-Babberspolder komt daarop nog niet voor. **5** Bij de vergunningverlening voor plaatsing van een molen in 1580 noemden de Delflandse hoogheemraden de polder nog niet bij zijn latere naam maar duiden slechts de lokatie daarvan aan, als ' 't buijtenpolderken gelegen tusschen die Vijfsluijsen ende Spierincxhoeck'. **6**

Er bestaan nog twee alternatieve namen voor Klein-Babberspolder. De eerste was de polder Cleijn-Spieringshoeck, 'gelegen tusschen de Poldervaert ende Spieringshoeckse Agterlaen, streckende van omtrent de cingel vande hoffstadt van Spieringshoeck tot den Delfflantsen Dijck', zo genoemd wegens de nabijgelegen hofstede, tegen de noordgrens van de Klein-Babberspolder. **7** De tweede luidde, 'van 't outs genaamt', het Turks poldertje. **8** De ontstaansreden van deze naam is onbekend. **9**

Het is niet duidelijk wanneer de Klein-Babberspolder is ingepolderd.

1.1.3. Ambachtelijke en gemeentelijke indeling

Burgerlijk gezien viel de polder tot de Franse Tijd onder het schoutambacht Babberspolder. **10**

In 1811, dus tijdens de regering van Napoleon Bonaparte in Nederland (1810-1813), werden de schoutambachten Babberspolder, Vlaardingerambacht en Zouteveen bij Vlaardingen gevoegd. **11** Na de Franse overheersing maakte een Koninklijk Besluit van 26 maart 1814 dit weer ongedaan en bracht de Babberspolders onder Vlaardingerambacht. **12** Dit bleef tot 1868 zo, maar door een resolutie van het provinciaal bestuur van Zuid-Holland in 1866 kreeg de gemeente Schiedam te maken met een uitbreiding van haar territoire. Van de op te heffen gemeente Vlaardingerambacht werd het gebied van de Klein-Babberspolder aan de gemeente Schiedam toegewezen. Per 1 januari 1868 was die overgang een feit. **13**

1.1.4. Bestuur

De stemgerechtigde ingelanden vormden het algemeen bestuur van de polder. Doordat hun aantal minder dan zes bedroeg, had deze polder geen meerhoofdig dagelijks bestuur maar slechts één dagelijks bestuurder, een zogenoemde vertegenwoordiger, zoals voorgeschreven in het Algemeen Reglement voor de Polders in de Provincie Zuid-Holland van 1856. **14** Hij werd door de ingelanden gekozen. **15** Dit was doorgaans de directeur van de dienst Gemeentewerken van Schiedam. **16** De bestuurders genoten geen bezoldiging. **17**

1.1.5. Bestuursinrichting

In juni 1915 richtte het bestuur van de 's-Gravelandsche polder een schrijven aan het provinciaal bestuur van Zuid-Holland, houdende verzoek om te worden samengevoegd met de Nieuwlandsche polder. Zowel vanuit oogpunt van bestuur als waterpeilbeheer bestond er niet langer reden tot een afzonderlijk voortbestaan. Voor een bestuursfunctie waren al langere tijd geen gegadigden meer voorhanden en de bemaling was reeds overgenomen door laatstgenoemde polder. Aangezien de Nieuwlandsche polder met ingang van 1896 bij contract ook reeds de bemaling van de Klein-Babberspolder had overgenomen, stelde de provincie vervolgens in juli 1915 aan de vertegenwoordiger van dit poldertje voor, om samenvoeging met de 's-Gravelandsche en Nieuwlandsche polder serieus in overweging te nemen. Vertegenwoordiger J. Ham was in eerste instantie niet afwijzend. **18** In 1917 echter besloten stemgerechtigde ingelanden van de Klein-Babberspolder een perceel water te verkopen aan de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen in Klein-Babberspolder, die al grotendeels eigenaar van de polder was geworden. De exploitatiemaatschappij wilde haar landen opspuiten tot bijna de hoogte van de Maasdijk. Hierdoor verviel het belang van bemaling van de polder door de Nieuwlandsche molen en daarmee ook het nut van samengaan met de andere twee genoemde polders. Wel bleef het bemalingscontract van 1896 gehandhaafd om zonodig die molen nog voor ontwatering te benutten.

1.1.6. Personeel

Het personeel van de polder bestond uit twee functionarissen: een molenaar en een secretaris-penningmeester. De laatste molenaar, tot 1895 in functie, was ene W.P. Post. **20** In 1896 raakte de molen in onbruik. **21** Over het functioneren van de secretaris-penningmeester was het provinciaal bestuur van Zuid-Holland slecht te spreken en het moest hem o.a. in 1936, ondanks de kleinschaligheid van de polderadministratie, manen om zijn werk zorgvuldiger te verrichten. Ook het ontbreken van een instructie voor deze functionaris was reden tot kritiek. De vertegenwoordiger zegde toe dat een instructie zou worden opgesteld. **22** In het polderarchief ontbreekt die echter. Ook de jaren daarna tot aan de opheffing van de polder kwamen veelvuldig waarschuwingen van overheidsinstanties tot afhandeling van zaken op het bord van de secretaris-penningmeester terecht, maar deze werden zelden óf afwijzend beantwoord. **23**

1.1.7. Waterkeringen

De schout en molenmeester alsook een vooraanstaand ingeland van de Nieuwlandsche polder dreven de schouw over de kaden, waaronder de boezemkade langs de Poldervaart. **24** In 1690 raakten de ingelanden van de Klein-Babberspolder in conflict met dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland over een bepaling uit 1580. Die was de polder in dat jaar opgelegd bij de plaatsing van de molen en was door Delfland opnieuw in de keur opgenomen. **25** De ingelanden moesten hun kaden doorsteken zodat de polder 's winters tot berging van boezemwater kon worden benut, om het waterbezwaar in de oostambachten te verminderen. De poldermolens mochten via de Schie en Poldervaart water op het gebied van de Klein-Babberspolder uitslaan. De keurbepaling was hernieuwd doordat de capaciteit van de Schiedamsche Schie en de Poldervaart was verslechterd als gevolg van verstevigde kaden, waardoor deze wateren te zeer versmald waren geraakt. De ingelanden van de Klein-Babberspolder verzochten Delfland om intrekking van de keurbepalingen. **26** Een schriftelijk besluit van Delfland hierop lijkt te ontbreken, maar mogelijk werd hun verzoek toegewezen. De ingelanden/eigenaren van de Klein-Babberspolder waren namelijk nogal verbaasd op 6 oktober 1768 opnieuw van Delfland te vernemen dat de polder boezemland was, overeenkomstig Delflands keur van 5 januari 1690, en dat zij daarom geacht werden hun polderkaden van 1 november tot 1 april doorstoken te houden, zodat het winterwater als een bergboezem bezit van hun gebied kon nemen. Zij deelden Delfland mee dat de polder nooit als zodanig had gediend en verzochten het hoogheemraadschap van die plicht gevrijwaard te blijven. Dit temeer omdat dan ook het voetpad tussen Schiedam en Vlaardingen onder water zou raken en er een scheidingskade bij hofstede Spieringshoek in de Nieuwlandsche polder moest worden opgehoogd, teneinde te vermijden dat die polder ook onder zou lopen. In hun besluit van 3 november 1768 wezen dijkgraaf en hoogheemraden de grieven van de klagers, inclusief de molenmeesters en schouwers van de Nieuwlandsche polder, af. Zij gaven de ingelanden slechts

uitstel tot 1 december 1768 om een waterkering in de Klein-Babberspolder op te werpen, die overstroming van de Nieuwlandsche polder moest tegengaan. **27**

Het onderhoud van de polderkaden en boezemkaden berustte bij de eigenaren van de kaden of vruchtgebruikers daarvan. **28**

De boezemkade langs de Poldervaart was bijna 560 meter lang. **29** Sinds 1863 was het gedeelte ten zuiden van de poldermolen in eigendom en onderhoud bij Delfland. Dit was een gevolg van de koop door het hoogheemraadschap om er een extra dijklichaam aan te brengen, in verband met het voornemen tot de bouw van Delflands stoomgemaal Van der Goes, iets ten zuiden van de molen. **30** Het onderhoud van de kade ten noorden van de molen kwam toen bij de polder. **31**

Eveneens bij de polder berustte het onderhoud van de zuidelijke helft van de Boschlaan, polderkade en grensscheiding met de Nieuwlandsche polder. **32** Ieder jaar in september dreven de stemgerechtigde ingelanden schouw over de polderkaden en boezemkaden. **33** Tussen 1907 en 1940 gebeurde dat ook in mei. **34**

Als gevolg van de stadsuitbreiding van Schiedam in de eerste helft van de 20ste eeuw kwam het grootste deel van het kadeonderhoud bij die gemeente te berusten, behalve dat langs de Poldervaart. De kade langs deze vaart bleef in onderhoud bij de polder en Delfland. **35** Wegens opheffing van de polder in 1960 ging het gehele onderhoud, voorzover niet reeds bij Delfland berustend, over naar Schiedam, waartoe de polder de gemeente een vergoeding ineens van f. 5000,- uitkeerde. **36**

1.1.8. Regeling van de waterstand

1.1.8.1. Watergangen

De perceelsslotsen liepen van noordoostelijke naar zuidwestelijke richting door de polder. Het onderhoud ervan lag bij de perceeleigenaren of vruchtgebruikers van percelen. In oktober dreven de stemgerechtigde ingelanden er de schouw. **37** De sloten waterden uit in de haaks daarop gelegen molensloot en in de polderwatering. **38** Deze sloot en watering waren bij de polder in eigendom en onderhoud. **39**

1.1.8.2. Ontwatering

Op 27 april 1580 verleenden de hoogheemraden van Delfland de ingelanden van de polder vergunning om 'een watermoelenken aldaer te moegen stellen'. **40** Op Delflands overzichtskaart van 1606 en van 1611 staat het molentje ingetekend, gelegen aan de westkant van de polder, aan de Poldervaart waarop het uitwaterde. **41**

Op 2 december 1631 nam de Nieuwlandsche polder de bemaling van de Klein-Babberspolder over. Hiertoe werd een verbindings-/uitwateringsduikertje door de Boschlaan of Spieringshoekse (Achter)laan gelegd, zodat de Nieuwlandsche molen het water kon inmalen. Nadat in eerste instantie de Nieuwlandsche polder jaarlijks vergunning verleende, was er vanaf 1640 sprake van een vaste ontwateringsovereenkomst. **42** Beide polders financierden het onderhoud van de duiker. **43**

De Klein-Babbersmolen werd buiten gebruik gesteld en zal in de 17de eeuw zijn afgebroken. Op de Delflandse overzichtskaart van 1712 staat hij namelijk niet meer ingetekend. **44** Het uitwateringssluisje in de boezemkade langs de Poldervaart bleef gehandhaafd voor extra wateruitlaat. **45**

De ontwatering door de Nieuwlandsche polder verliep niet zonder conflicten. In september 1842 verzochten ingelanden van de Klein-Babberspolder aan Delfland goedkeuring van vernietiging van de overeenkomst van 1640, omdat er voortdurend conflicten met de Nieuwlandsche polder waren over de uitwatering en zij daarom weer een eigen molen wilden plaatsen. **46** Delfland fiatteerde de ontbinding. **47** Zij verzochten het hoogheemraadschap om 'ter plaatse daar oudtijds een watermolen heeft gestaan een vijzelpaardenwatermolen te mogen doen bouwen', dus aan de kade langs de Poldervaart. **48** Het hoogheemraadschap ging datzelfde jaar akkoord. **49**

In 1852 verzochten de ingelanden aan Delfland vergunning voor de bouw van een stenen windwatermolen, op dezelfde lokatie als die van 1842, wegens onvoldoende capaciteit van de paardenmolen. **50** Hiervoor verleende Delfland in datzelfde jaar vergunning. **51** Het enige wat nog over deze molen bekend is, is dat hij in 1895 buiten gebruik werd gesteld, mogelijk als gevolg van een defect. **52**

In datzelfde jaar sloten de ingelanden opnieuw een bemalingsovereenkomst met de Nieuwlandsche polder. Tegen een jaarlijkse vergoeding van f. 120,- werd de Klein-Babberspolder bemalen via een duiker door de Boschlaan nabij de Maasdijk (Vlaardingerdijk). **53** De dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland stemden er mee in, mits het Klein-Babbersmolentje voor ontwatering beschikbaar zou blijven bij eventuele uitval van de Nieuwlandsche molen. **54** In 1910 werd het molentje alsnog afgebroken wegens zijn bouwvallige staat en omdat de Nieuwlandsche molen steeds goed had gefunctioneerd. **55**

Wegens een plan tot het opwerpen van een perskade, verlegde de gemeente Schiedam in 1921 de duiker naar het noordwestelijk deel van de Boschlaan ter hoogte van de eigenlijke hofstede Spieringshoek. **56**

In verband met opheffing van de polder in 1960 raakte de gemeente Schiedam met de zorg voor de ontwatering belast. **57**

1.1.9. Straat- en vaarwegen

De polder had blijkens kennisgevingen aan Gedeputeerde Staten geen vaarwegen of straatwegen in beheer of onderhoud. **58**

1.1.10. Omslagheffing

De jaarlijks geheven omslag was afhankelijk van de kosten die het polderbestuur moest uitgeven, bijvoorbeeld omdat delen van de polder door verstedelijking aan het polderverband waren onttrokken en overgegaan in gemeentelijk beheer. **59** De belastbare oppervlakte van de ongebouwde percelen bedroeg in 1920 ruim 20, in 1955 ruim 12 en in 1958 nog slechts ruim 11 hectaren. **60**

1.1.11. Verstedelijking en ontpoldering; opheffing

Eind 19de eeuw begon het oostelijk deel van de polder te verstedelijken. De gemeente Schiedam bouwde er bijvoorbeeld woningen en een openbaar slachthuis. **61** Sinds ca. 1917 zette deze urbanisatie in hoog tempo door; opspuiting, industrialisering en bebouwing lieten weinig meer over van het oorspronkelijke poldergebied. Met name de eerder genoemde Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen in Klein-Babberspolder verwierf daar toen veel gronden, evenals de gemeente Schiedam. **62** Die laatste startte bijvoorbeeld in 1923 de aanleg van een begraafplaats aan de noordzijde van de polder. **63** Het Hoogheemraadschap van Delfland kwam in 1957 dan ook tot de conclusie dat de waterschapstaak van de polder nagenoeg was vervallen en stelde dat een ontpoldering van het gebied voor de hand lag. Er bestonden toen nog slechts drie ingelanden: de Woningstichting "Werf Gusto", de gemeente Schiedam en het Hoogheemraadschap van Delfland. **64** In maart 1959 kwam een overeenkomst tot stand tussen hen en de gemeente Schiedam, waarbij werd bepaald dat de laatste de uitwatering voor haar rekening zou nemen. Ook het nog resterende kadeonderhoud, voorzover niet reeds bij Delfland berustend, kwam bij Schiedam te liggen waartoe de polder de gemeente een vergoeding ineens van f. 5000,- uitkeerde. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland besloten in september 1959 tot opheffing van de polder waardoor alle lasten, rechten en plichten van de polder naar de gemeente overgingen. **65**

1.2. GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEF

1.2.1. Vorming en bewaring

In het kader van hun besluit tot opheffing van de polder bepaalden Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland in september 1959 dat het polderarchief aan het Hoogheemraadschap van Delfland moest worden overgedragen. **66**

In 1982 verwierf Delfland van de gemeente Schiedam nog enkele tot het archief behorende zeventiende-eeuwse stukken, die aan de oude inventaris als supplement werden toegevoegd. **67** Zij zijn in de nieuwe inventaris geïntegreerd.

1.2.2. Inventarisatie en vernietiging

In 1963 werd bij Delfland door J.J. 't Mannetje een voorlopige inventarisatie ter hand genomen. **68**

Bij de bewerking van haar inventaris zijn vernietigbare stukken over de periode 1850-1960, voornamelijk pakken circulaires waarop geen antwoord van het polderbestuur werd verwacht, verwijderd. Op de voorlopige inventaris van 1963 en het supplementje van 1982 is een concordans vervaardigd. Tevens is een index op de eigennamen binnen de archiefbeschrijvingen opgenomen.

1.3. Noten

1. Kaartenverzameling Delfland (KVD), catal.nr. 77;
Bureau Interdisciplinaire Landschapsanalyse (BILAN) e.a., *Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland – kaartrapportage, regio Delfland en Schieland* (Den Haag, 2002) Kaart 1.a – Archeologie, kenmerken.
2. AKBP, inv.nr. 3;
W.J. van Liere, *De bodemgesteldheid van het Westland* ('s-Gravenhage, 1948) 118.
3. M.C. Sigal, *De drie maassteden : Schiedam, Vlaardingen, Maassluis* (Amsterdam, 1948) 86-87;
kaartenatlas Delfland 1712, Oud-Archief Delfland (OAD), inv.nr. 726 blad 22;
kadastrale plankkaart Delfland 1890, Schiedam sectie H, inv.nr. K 2391.
4. J.A.J. Jousma, *Oudheid van Vlaardingen* (Vlaardingen, 1947) 93.
5. Overzichtskaart Delfland 1606, OAD, inv.nr. 710.
6. OAD, inv.nr. 33 fol. 81.

VIII

7. Verzoekschrift ingelanden 1690, AKBP, inv.nr. 42. Met deze laan is de Boschlaan of Spieringshoekse laan bedoeld. Zie ook kaartenatlas Delfland 1611, OAD, inv.nr. 711/1 blad IX; kaartenatlas Delfland 1712, OAD, inv.nr. 726 blad 22; OAD, inv.nr. 3831.
8. Getuigschriften 1690, AKBP, inv.nr. 42 fol. 1 vo.
9. Mogelijk is die te herleiden tot het begrip "Turksche aarde", een geelbruinige kleisoort die o.a. werd gebruikt voor productie van tabakspijpkoppen; zie daarvoor ook Instituut voor Nederlandse Lexicologie, *Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT)*, CD-rom ('s-Gravenhage, 2003, 3e uitgave) letter T - Turksch.
Wellicht waren in de polder door de Maas in vroeger tijd bij overstroming bruinige ijzerhoudende kleiige grondlagen afgezet (zie ook inleidingshoofdstuk Geologische gesteldheid) die een sterke gelijkenis met Turkse aarde vertoonden.
10. P.G.Q. Sprenger van Eijk, *Vlaardinger-Ambacht, Babberspolder en Zouteveen. Beschreven als aanhangsel op de geschiedenis en merkwaardigheden der stad Vlaardingen* (Rotterdam, 1832) 16-17.
11. Sprenger van Eijk, *Vlaardinger-Ambacht*, 16-18; Sigal, *De drie maassteden*, 126.
12. Sprenger van Eijk, *Vlaardinger-Ambacht*, 18-21.
13. H. Schmitz, *Schiedam in de tweede helft van de negentiende eeuw* (Schiedam, 1962) 177-178, 183;
Staat der Nederlanden - ministerie van Binnenlandsche Zaken, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden (No. 162) - Wet van den 22sten December 1867, houdende vereeniging der gemeenten Schiedam en Oud- en Nieuw-Mathenesse, met toevoeging van een deel der gemeenten Kethel en Spaland en Vlaardinger-Ambacht ('s-Gravenhage, 1868).
Pijnlijk genoeg overigens meldde desondanks de Provinciale Almanak voor Zuid-Holland over 1916 nog abusievelijk, dat de polder gemeentelijk onder Vlaardingerambacht ressorteerde. Zie J.A. Reijnders e.a., Provinciale Almanak voor Zuid-Holland ten dienste van gemeente-, Waterschaps-, Polder- en andere besturen, uit officieele bronnen samengesteld 1916 (Alphen aan den Rijn, 1915) 184.
14. AKBP, inv.nr. 1;
A.Chr. Snel, *Algemeen Reglement voor de Polders in de Provincie Zuid-Holland, met aantekeningen, een alphabetisch register en een aanhangsel* ('s-Gravenhage, 1894, 2e druk) 14-15; artikel 7.
15. AKBP, inv.nr. 5.
16. AKBP, inv.nr. 5; jaar 1955, Registratuurarchief Delfland (RAD), inv.nr. 12305.
17. AKBP, inv.nr. 1.
18. AKBP, inv.nr. 2; Nieuw Archief Delfland (NAD), inv.nr. 8554.
19. AKBP, inv.nrs. 2, 19; NAD, inv.nr. 8554.
20. A.J. Marrenga-Stapff, 'Oud-molenaar Arie Post vertelt', *Molennieuws* 26 nr. 86 (z.p. (Amsterdam), 1979) 15-21, aldaar 19.
21. L.F. Teixeira de Mattos, *De waterkeeringen, waterschappen en polders van Zuid-Holland II Het vasteland* ('s-Gravenhage, 1908) 398. Zie ook inleidingshoofdstuk Ontwatering.
22. RAD, inv.nr. 12210.

IX

23. AKBP, inv.nr. 8. Hoewel zelf een personeelslid meldde hij bijvoorbeeld in een antwoordbrief aan de Bedrijfsvereniging voor Overheidsdiensten, van 7 augustus 1953, dat de polder geen personeel in dienst had. Slechts incidenteel, na aanmaning, voldeed hij een premie, zoals aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, waarvan hij bij brief van 8 oktober 1955 de provincie in kennis stelde.
24. OAD, inv.nrs. 71 fol. 399 vo.- 401 vo.; 3831.
25. OAD, inv.nr. 33 fol. 81.
26. AKBP, inv.nr. 42.
27. OAD, inv.nrs. 71 fol. 399 vo.- 401 vo.; 3831.
28. AKBP, inv.nrs. 26-27.
29. NAD, inv.nr. 8748.
30. Teixeira de Mattos, De waterkeeringen II, 398;
OAD, inv.nrs. 7897-7898.
31. AKBP, inv.nrs. 36-37.
32. Brief provincie 15/26-3-1938, AKBP, inv.nr. 26.
33. AKBP, inv.nr. 26.
34. AKBP, inv.nrs. 26-27.
35. RAD, inv.nr. 10695.
36. RAD, inv.nr. 11958.
37. AKBP, inv.nrs. 26, 39.
38. Kaart poldervergunning 1921, AKBP, inv.nr. 32;
kaartenatlas Delfland 1712, OAD, inv.nr. 726 blad 22;
C. Brendel e.a., Grote Historische topografische Atlas Zuid-Holland ± 1905 (Tilburg, 2005) 501.
39. AKBP, inv.nr. 39;
Teixeira de Mattos, De waterkeeringen II, 398.
40. OAD, inv.nr. 33 fol. 81.
41. Overzichtskaart Delfland 1606, OAD, inv.nr. 710;
kaartenatlas Delfland 1611, OAD, inv.nr. 711/1 blad IX.
De Poldervaart, dienend ter verbetering van de waterafvoer vanuit de Delf (later beter bekend als Schie) naar de Nieuwe Maas, werd reeds omstreeks 1280 gegraven. Zie: C. Hoek, 'Het graven van de Poldervaart', Holland - Regionaal-historisch tijdschrift 3 nr. 1 (Den Haag, 1971) 13-23, aldaar 18-23.
42. Retroactum 1631-1632, AKBP, inv.nr. 46;
OAD, inv.nr. 3831;
Teixeira de Mattos, De waterkeeringen II, 398.
Vermelding van overeenkomst, van 4 april 1640, in akte van machtiging 1655, AKBP, inv.nr. 46. De overeenkomst ontbreekt in zowel archief van de Klein-Babberspolder en de Nieuwlandsche polder als in Delflands archief.

43. Retroactum 1631-1632, 1640, AKBP, inv.nr. 46.
44. Kaartenatlas Delfland 1712, OAD, inv.nr. 726 blad 22.
45. De eigenaren van het poldertje noemen dit sluisje mèt de uitwateringsduiker in de Boschlaan (Spieringshoekse laan) als tweede lozingspunt in de polder. Zie ook OAD, inv.nr. 3831.
46. Archief Nieuwlandsche polder, inv.nr. 199; OAD, inv.nr. 139, fol. 404.
47. Besluit dijkgraaf en hoogheemraden 28 september 1842, OAD, inv.nr. 139 fol. 436.
48. OAD, inv.nr. 139 fol. 408.
49. Vergunning 28 september 1842, OAD, inv.nr. 139 fol. 436. Deze molen werd rosmolen of paardenmolen genoemd omdat het horizontale vijzelmechaniek dat het water uitmaalde door een paard werd rondgedraaid. In negentiende-eeuws Zuid-Holland mag dit aldaar reeds sinds ca. 1600 in onbruik geraakte want gebrekkige paardenbemalingssysteem vrijwel uniek heten. Zie ook A. Bicker Caarten, Middeleeuwse watermolens in Hollands polderland 1407/'08-rondom 1500 (Wormerveer, 1990) 26-31.
50. OAD, inv.nr. 149 fol. 182 vo.
51. Vergunning 25 augustus 1852, OAD, inv.nr. 149 fol. 201.
52. L.F. Teixeira de Mattos, De waterkeeringen II, 398. Volgens N. Lans zou het een ronde molen met een houten vijzel zijn geweest. Zie N. Lans, Schiedam torent uit boven molenverleden, Een wandeling en fietstocht door de tijd (Schiedam, 2000) 184.
53. Overeenkomst 10 oktober 1895, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland 11 februari 1896, AKBP, inv.nr. 45; NAD, inv.nr. 8219.
54. NAD, inv.nr. 8018 fol. 218.
55. NAD, inv.nr. 8219.
56. Tekening poldervergunning 1921, AKBP, inv.nr. 32.
57. RAD, inv.nr. 11958.
58. AKBP, inv.nrs. 48-49.
59. AKBP, inv.nr. 3.
60. AKBP, inv.nrs. 18, 22; RAD, inv.nr. 11958.
61. Kadastrale plankkaart Delfland 1890, Schiedam sectie H, inv.nr. K 2391.
62. Zie inleidingshoofdstuk Bestuursinrichting.
63. AKBP, inv.nr. 3; RAD, inv.nr. 10695; kadastrale plankkaart Delfland 1958, Schiedam sectie H, inv.nr. K 2422.
64. AKBP, inv.nr. 14.
65. AKBP, inv.nr. 3; RAD, inv.nr. 11958.

- 66. RAD, inv.nr. 11958.
- 67. AKBP, inv.nr. 50.
- 68. Ibidem.

1.4. Geraadpleegde literatuur

Bicker Caarten, A.

Middeleeuwse watermolens in Hollands polderland 1407/'08 - rondom 1500
(Wormerveer, 1990).

Brendel, C. e.a.

Grote Historische topografische Atlas Zuid-Holland ± 1905 (Tilburg, 2005).

Bureau Interdisciplinaire Landschapsanalyse (BILAN) e.a.

Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland - kaartrapportage, regio Delfland en Schieland (Den Haag, 2002).

Hoek, C.

'Het graven van de Poldervaart'. *Holland - Regionaal-historisch tijdschrift* 3 nr. 1 (Den Haag, 1971) 13-23.

Instituut voor Nederlandse Lexicologie

Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT), CD-rom (letter T - Turksch) ('s-Gravenhage, 2003, 3e uitgave).

Jousma, J.A.J.

Oudheid van Vlaardingen (Vlaardingen, 1947).

Lans, N.

Schiedam torent uit boven molenverleden : Een wandeling en fietstocht door de tijd
(Schiedam, 2000).

Liere, W.J. van

De bodemgesteldheid van het Westland (s-Gravenhage, 1948).

Marrenga-Stapff, A.J.

'Oud-molenaar Arie Post vertelt'. *Molennieuws* 26 nr. 86 (z.p. (Amsterdam), 1979) 15-21.

Reijnders, J.A. e.a.

Provinciale Almanak voor Zuid-Holland ten dienste van Gemeente-, Waterschaps-, Polder- en andere besturen, uit officieele bronnen samengesteld (Alphen aan den Rijn, 1915).

Schmitz, H.

Schiedam in de tweede helft van de negentiende eeuw (Schiedam, 1962).

Sigal, M.C.

De drie maassteden : Schiedam, Vlaardingen, Maassluis (Amsterdam, 1948).

Snel, A.Chr.

Algemeen Reglement voor de Polders in de Provincie Zuid-Holland, met aantekeningen, een alphabetisch register en een aanhangsel ('s-Gravenhage, 1894, 2e druk).

Sprenger van Eijk, P.G.Q.

Vlaardinger-Ambacht, Babberspolder en Zouteveen. Beschreven als aanhangsel op de geschiedenis en merkwaardigheden der stad Vlaardingen (Rotterdam, 1832).

Staat der Nederlanden - ministerie van Binnenlandsche Zaken

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden (No. 162) - Wet van den 22sten December 1867, houdende vereeniging der gemeenten Schiedam en Oud- en Nieuw-Mathenesse, met toevoeging van een deel der gemeenten Kethel en Spaland en Vlaardinger-Ambacht ('s-Gravenhage, 1868).

Teixeira de Mattos, L.F.

De waterkeeringen, waterschappen en polders van Zuid-Holland II Het vasteland: het Hoogheemraadschap van Delfland ('s-Gravenhage, 1908).

1.5. GERAADPLEEGDE ARCHIEVEN EN COLLECTIES

Vindplaats: Hoogheemraadschap van Delfland

Archieven: Oud Archief Delfland 1319-1887 (OAD)

Nieuw Archief Delfland 1888-1919 (NAD)

Registratuurarchief Delfland 1920-1981 (RAD)

Kaartenverzameling Delfland (KVD)

kadastrale plankaarten Delfland 1855-1965

archief Klein-Babberspolder 1631-1960 (AKBP)

archief Nieuwlandsche polder (1655-1976)

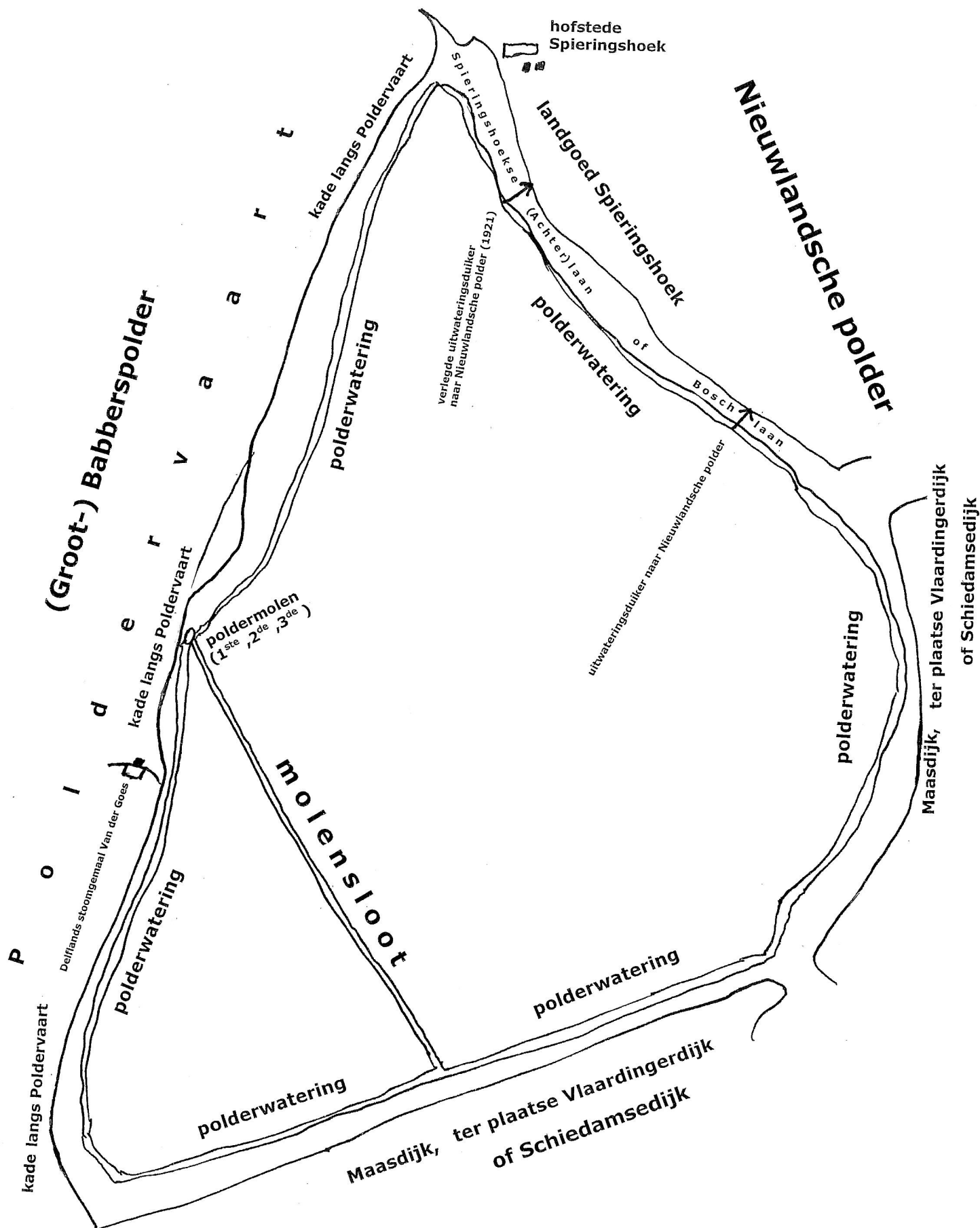
archief

KLEIN-BABBERSPOLDER

1631 – 1960

- oprichting: ca. 1580
- opheffing: 1960
- rechtsopvolger: gemeente Schiedam
- grootte: 20 ha., vanaf 2de helft 20ste eeuw 11 ha.
- ligging:
- voor 1811 in schoutambacht Babberspolder
 - 1811-1813 in gemeente Vlaardingen
 - 1814-1867 in gemeente Vlaardingerambacht
 - sinds 1868 in gemeente Schiedam
- begrenzing:
- ten oosten: Maasdijk (boezemkade), ter plaatse Vlaardingerdijk of Schiedamsedijk, onderhoud door de ingelanden (landeigenaren en gebruikers, o.a. Hoogheemraadschap van Delfland als eigenaar)
 - ten zuiden: Maasdijk (boezemkade), ter plaatse Vlaardingerdijk of Schiedamsedijk, onderhoud door de ingelanden (landeigenaren en gebruikers, o.a. Hoogheemraadschap van Delfland als eigenaar)
 - ten westen: kade langs Poldervaart (boezemkade), onderhoud tot 1863 door polder en landeigenaren; na 1863: ten noorden van poldermolen door polder en landeigenaren/ingelanden, ten zuiden van poldermolen door Hoogheemraadschap van Delfland; na 1959 door Delfland en gemeente Schiedam
 - ten noorden: Spieringshoekse (Achter)laan of Boschlaan (polderkade), onderhoud door polder, na 1959 door gemeente Schiedam
- bemaling:
- uitslaand op de Poldervaart
 - 1ste molen
bouw 1580, afbraak ca. 1632
 - 2de molen
bouw 1842, afbraak 1852
 - 3de molen
bouw 1852, afbraak 1910

Van 1631-1842 en 1896-1960 door molen van Nieuwlandsche polder, lozend op watergang van die polder langs de Boschlaan of Spieringshoekse (Achter)laan via een duiker door de laan

de Delflandse
Vijfsluizen

Situering van de Klein-Babberspolder met de belangrijkste oude wegen, kaden, watergangen en andere (meest waterstaatkundige) objecten. Voornamelijk ontleend aan de detailkaarten van Delflands atlas uit 1611, bladnr. IX (vervaardigd door Floris Balthasars) en uit 1712, bladnr. 22 (vervaardigd door Jacob en Nicolaes Kruikius), de kadastrale kaart van Delfland inv.nr. K 2391 en de kaartbijlage poldervergunning van 1921, AKBP inv.nr. 32.

2. II INVENTARIS

2.1. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen

2.1.1. BESTUURSINRICHTING

1. Bijzonder reglement,
1859. Gedrukte afschriften. 3 stukken
2. Brieven van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en dijkgraaf en
hoogheemraden van Delfland betreffende een plan van het bestuur van de
Nieuwlandsche polder tot samenvoeging daarvan met de Klein-
Babberspolder en de 's-Gravelandsche polder; met retroacta, 1895-1896,
en met afwijzende antwoordbrief van de Klein-Babberspolder. Grotendeels
afdrukken,
1916-1917. 1 omslag

N.B. Zie ook inv.nr. 45; archief Nieuwlandsche polder, voorl. inv.nr.
17; Nieuw-Archief Delfland (NAD), inv.nr. 8554. De afdrukken
zijn vervaardigd ter vervanging van zinkoxydekopieën.
3. Stukken betreffende de ontpoldering en opheffing, wegens overname van
de poldertaken door de gemeente Schiedam,
1954-1955, 1957-1960. 1 omslag

2.1.2. BESTUUR

2.1.2.0. Algemeen

4. Brief van de vertegenwoordiger H.B.J. Aikema aan poldersecretaris J.N.
Post houdende verzoek om Th.F.J.A. Dolk te feliciteren met diens
aanvaarding van het dijkgraafsambt van Delfland; met bijbehorende
circulaire van dijkgraaf en hoogheemraden,
1947. 2 stukken

2.1.2.1. Vertegenwoordiger

5. Stukken betreffende de verkiezing, benoeming en aftreding van de
vertegenwoordiger der stemgerechtigde ingelanden, 1920, 1939, 1951,
1953-1956. 1 omslag

2.1.2.2. Stemgerechtigde ingelanden

6. Naamlijsten van stemgerechtigde ingelanden, met opgave van de
hoeveelheid land waarvoor zij worden aangeslagen en het aan de hand
hiervan uit te brengen aantal stemmen,
1938-1939, 1941-1951. 1 omslag

7. Mandaat van de burgemeester van Schiedam voor C. Houtman om hem (de gemeente) te vervangen in een vergadering van stemgerechtigde ingelanden, 1939. 1 stuk

2.1.3. HULPMIDDELEN BIJ DE UITVOERING VAN DE TAAK

2.1.3.1. Personeel

2.1.3.1.0. algemeen

8. Stukken betreffende vaststelling van pensioengrondslagen en loonbelasting van het personeel, 1924, 1938, 1950-1951, 1953-1957, 1960. 1 omslag

2.1.3.1.1. secretaris-penningmeester

9. Stukken betreffende aanstelling, salariëring, ontslag en pensionering van de secretaris-penningmeester, 1921, 1937, 1945-1946, 1950-1954, 1956-1959. 1 omslag
10. Briefwisseling met en circulaires van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, de N.V. Nationale Borg-Maatschappij en anderen betreffende verzekering tegen de financiële gevolgen van fraude door de penningmeester, 1923, 1934-1935, 1937-1939, 1943, 1949-1950, 1953-1954, 1957-1959. 1 omslag

N.B. Polis ontbreekt; in 1959 door de penningmeester teruggezonden naar verzekeraar.

2.1.3.2. Archief

11. Briefwisseling met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en de provinciale archiefinspecteur betreffende controle van de omvang van het archief, 1947, 1951. 4 stukken

2.1.3.3. Financiën

2.1.3.3.0. algemeen

12. Formulieren houdende opgaven omtrent de toestand van de financiële huishouding, opgemaakt ten behoeve van het Centraal Bureau voor de Statistiek, 1939-1944, 1947-1949, 1952. 1 omslag

2.1.3.3.1. belastingen en heffingen

2.1.3.3.1.1. vaststelling en heffing van polderomslag

2.1.3.3.1.1.1. - inning en invordering; restitutie

13. Brief van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland inzake een voornemen van het polderbestuur tot het uitkeren van een bedrag aan Delfland over diens omslagplichtige grond in de polder (als gevolg van verkoop van een polderwatergang), tevens houdende verzoek om restitutie van een over 1888 tm. 1916 teveel geheven polderomslag, 1917. 1 stuk

N.B. Zie voor stukken inzake genoemde verkoop inv.nr. 19.

14. Aanslagbiljetten van polderomslag voor het Hoogheemraadschap van Delfland, de gemeente Schiedam en een woningstichting, met enkele brieven gewisseld met Delfland, 1952-1956, 1958. 1 omslag

2.1.3.3.1.1.2. - leggers; plankaarten

15. "Gaarderboek". Kadastrale, artikelsgewijze legger van onroerende goederen (gemeente Schiedam sectie H), met enkele los inliggende staten van kadastrale aanvullingen of wijzigingen, z.d. [c. 1900]-[c. 1960], 1922. 1 deel en 3 stukken

- 16-17. Plankaarten van de kadastrale situatie in de polder, gemeente Schiedam sectie H blad 9; schaal 1:1000; lichtdrukken, z.d. [c. 1951, c. 1957]. 2 bladen

N.B. Afzonderlijk geborgen (in ladenkast).

16. [c. 1951]

17. [c. 1957]

2.1.3.3.1.1.3. – kohieren

18. Kohieren van de omslag, 1920-1923, 1936-1950. 1 omslag

N.B. Oorspronkelijk als bijlagen tot de rekeningen opgenomen.

2.1.3.3.2. eigendom van onroerende goederen

2.1.3.3.2.1. – verkoop

19. Besluit van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden tot verkoop aan de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen in Klein-Babberspolder van een watergang, kadastraal gemeente Schiedam sectie H. nr. 496; met brieven van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland terzake, 1917. 3 stukken

2.1.3.3.3. begroting en rekening

2.1.3.3.3.0. algemeen

20. Brieven van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland betreffende de door hen gecontroleerde rekeningen en begrotingen; met enkele antwoordbrieven,
1918, 1920, 1926, 1929, 1940, 1948-1950, 1952, 1954, 1957.
1 omslag

2.1.3.3.3.1. begroting

21. Begrotingen van ontvangsten en uitgaven, tot 1951 met memories van toelichting, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1918-1958.
1 pak

2.1.3.3.3.2. rekening

22. Rekeningen en verantwoordingen door de vertegenwoordiger van uitgaven, sedert 1917 van ontvangsten en uitgaven, over 1921-1948 met verzamelstaten en met incidentele stukken inzake de vaststelling door de stemgerechtigde ingelanden, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1909-1913, 1917-1958.
1 pak

2.1.3.3.3.3. bijlagen tot de rekening

23. Bijlagen tot de rekeningen, 1917, 1919-1923, 1936-1958.
1 omslag
24. Kasboek van ontvangsten en uitgaven, 1921-1958.
1 deel
25. Processen-verbaal van kasopneming door de poldervertegenwoordiger en door de Commissaris der provincie Zuid-Holland, 1924, 1943, 1950, 1952.
1 omslag

2.1.4. UITVOERING VAN DE TAAK

2.1.4.0. Algemeen

26. Stukken betreffende de vaststelling, goedkeuring, afkondiging en wijziging van de algemene keur, 1914, 1931, 1937-1940, 1943, 1946, 1948, 1950, 1953, 1955. 1 omslag

2.1.4.1. Zorg voor waterkeringen

2.1.4.1.1. toezicht

2.1.4.1.1.1. vaststelling van bijzondere keuren

27. Keur op de boezemkaden,
1907; gedrukt afschrift. 1 stuk

2.1.4.1.1.2. verlening van vergunningen

2.1.4.1.1.2.1. – aanmeren

28. Brief aan dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland houdende oproep tot
ontoelaatbaarverklaring van het aanleggen van vaartuigen aan de kade
langs de Poldervaart, in het kader van een bijgevoegde Delflandse
keurwijziging,
1936. 2 stukken

2.1.4.1.1.2.2. – beweiden

29. Antwoordbrieven aan dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland houdende
bezwaarmaking tegen het weiden van vee op boezemkaden, met Delflands
circulaires terzake,
1927, 1939. 4 stukken

2.1.4.1.1.2.3. - bouwsels, heiningpalen

30. Vergunning verleend aan de Schiedamsche Roeivereniging "de Schie" tot
het opslaan van een tent op de kade aan de Poldervaart nabij het gemaal
(aan) de Vijfsluizen en tot het slaan van enkele heiningpalen in de kade,
wegens roeiwedstrijden in genoemde vaart,
1929. 1 stuk

2.1.4.1.1.2.4. - brughoofden (landhoofden), brug

31. Vergunning verleend aan de Schiedamsche Roeivereniging "de Schie" tot
het leggen van brughoofden (landhoofden) in de boezemkade aan de
Poldervaart, het ophogen van de kade ter plaatse en het leggen van een
beweegbare houten brug tussen de kade en een perceel vlietland in
genoemde vaart, kadastraal gemeente Schiedam sectie H nr. 459; met
verzoekschrift en met brief van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland
terzake,
1927. 3 stukken

2.1.4.1.1.2.5. - duiker, kadeaanleg, ophoging

N.B. Zie ook inv.nr. 31.

32. Vergunning verleend aan de gemeente Schiedam tot het verleggen van
een duiker in de Boschlaan, grensscheiding met de Nieuwlandsche polder,
het leggen van een perskade op het zuidelijk beloop van deze laan naar de
Maasdijk en het verhogen van de zuidelijke helling van de laan; met

stukken betreffende de vergunning en 1 tekening,
1921.

1 omslag

2.1.4.1.1.3. bemoeienis met vergunningverlening door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland

33. Vergunningen verleend door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland aan particulieren tot het varen met motorboten in de Poldervaart, met enkele verzoekschriften van particulieren, afschriften, en met enkele geleidebrieven van Delfland voor het polderbestuur, 1922-1923, 1925, 1929, 1936. 1 omslag

34. Brieven van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland betreffende hun toekomstige beleid inzake vergunningverlening tot het varen met motorboten in de Poldervaart, 1955. 2 stukken

2.1.4.1.2. beheer en onderhoud van boezemkaden en polderkaden

2.1.4.1.2.0. algemeen

35. Aanschrijvingen van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland tot het bestrijden van woelratten in de boezemkaden, met bijbehorende brochure, 1958. 3 stukken

2.1.4.1.2.1. boezemkade langs Poldervaart

36. Staten opgemaakt vanwege het Hoogheemraadschap van Delfland houdende opgave van de afmetingen en toestand van de bij het polderbestuur in onderhoud zijnde boezemkade langs de Poldervaart, 1920, 1922. 2 stukken

37. Briefwisseling met dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, de gemeente Schiedam en aannemer D. Zandbergen betreffende financiering en uitvoering van onderhoudswerken aan de boezemkade langs de Poldervaart, 1954, 1956-1957. 1 omslag

2.1.4.1.2.2. kadebewaking

38. Briefwisseling met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland betreffende beveiliging van waterkeringen en duikers enz. tegen schade door oorlogshandelingen, 1939-1940. 1 omslag

2.1.4.2. Zorg voor water en watergangen

2.1.4.2.1. toezicht

2.1.4.2.1.1. vaststelling van bijzondere keuren

39. Keur op het onderhoud van de watergangen en op de schouw daarover;
met getypt afschrift,
1918. 2 stukken

2.1.4.2.1.2. verlening van vergunningen

2.1.4.2.1.2.1. - bruggen

N.B. Zie inv.nr. 31.

2.1.4.2.1.2.2. - dempen, duikers

40. Verzoekschrift van de gemeente Schiedam om vergunning tot het
verplaatsen van een duiker en tot het dempen van gedeelten vijver, in
verband met uitbreiding van de algemene begraafplaats aan de
Vlaardingerdijk en het graven van watergangen in de Nieuwlandsche
polder; met 1 tekening,
1952. 2 stukken

N.B. Onduidelijk is of vergunning werd verleend.

2.1.4.2.1.3. bemoeienis met vergunningverlening door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland

41. Verzoekschrift van de gemeente Schiedam om vergunning tot opspuiting
van een gedeelte van de polder met grond van de uit te breiden
Wilhelminahaven; met brief van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland
terzake en 1 tekening,
1920. 3 stukken

N.B. Vergunning terzake verleend door Delfland aan de
gemeente Schiedam, verg.nr. 296 d.d. 17-11-1921;
zie Registratuurarchief Delfland (RAD), inv.nr. 13355.

2.1.4.2.2. regeling van de waterstand

2.1.4.2.2.0. algemeen

42. Verzoekschrift van de ingelanden van de polder aan dijkgraaf en
hoogheemraden van Delfland om vrijstelling van Delflands keur van 5
januari 1690 waarin de Klein-Babberspolder, op verzoek van de
ambachtsbewaarders van Delflands oostambachten, als boezemland is
aangemerkt en deze ingelanden derhalve moeten gedogen dat het
poldergebied wordt benut tot berging van boezemwater; met retroacta,
1636, 1640, 1655, 1689, en met getuigschriften van enkele bewoners

van Kethel tegen genoemde ingelanden, tot bewijs van de historiciteit van deze boezemlandstatus, 1690, afschriften. 1 omslag

N.B. Retroactum van 1689 in duplo. Zie voor genoemde keur ('Keure nopende de Boesem-Landen in de Oost-Ambachten van Delflandt') Oud-Archief Delfland (OAD), inv.nr. 1597 (keuren Delfland 1660-1809), letter F pag. 43-46.

2.1.4.2.2.1. peil

43. Briefwisseling met de Commissaris der provincie Zuid-Holland betreffende vaststelling van het polderpeil, 1943. 2 stukken

2.1.4.2.2.2. molen

44. Rekening en verantwoording van uitgaven ten behoeve van het onderhoud in 1889 van de molen, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1890. 1 stuk

2.1.4.2.2.3. duiker

N.B. Zie ook inv.nr. 38.

45. Akte van overeenkomst met het bestuur van de Nieuwlandsche polder tot bemaling van de Klein-Babberspolder met de Nieuwlandsche molen en uitwatering op eerstgenoemde polder, via een afsluitbare duiker door de dam van het inrijhek naar (landgoed) Spieringshoek bij de Vlaardingerdijk; met geleidebrief van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland terzake, 1895-1896, afdrucken, z.d. [c. 1959]. 2 stukken

2.1.4.2.2.4. spuisluis; ontwatering door Nieuwlandsche polder

46. Akte van machtiging door de hoogheemraden van Delfland van Diderich van Schagen, heer van Goudreaen en medehoogheemraad, om een defect uitwateringssluysje in de Spieringshoekse laan tussen de Klein-Babberspolder en de Nieuwlandsche polder te doen repareren op kosten van laatstgenoemde, tevens houdende bevelschrift voor molenmeester en regenten van die polder om de Klein-Babberspolder weer droog te malen en droog te houden en proces-verbaal van Van Schagen; met retroacta, 1631-1632, 1636, 1640, 1655; 1655, afschriften. 1 omslag

N.B. Zie ook Oud-Archief Delfland (OAD), inv.nr. 3923.

47. Verzoekschrift van de Nieuwlandsche polder tot betaling van een verschuldigd aandeel over 1951 en 1954 in de bemalingskosten van de Klein-Babberspolder, 1952, 1955. 2 stukken

2.1.4.3. Zorg voor wegen

2.1.4.3.1. beheer en onderhoud

2.1.4.3.1.1. straatwegen

48. Brieven aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland houdende mededeling dat de polder geen beheer / onderhoud van straatwegen kent en geen onderhoudsmateriaal daartoe nodig heeft; met bijbehorende circulaires van G.S.,
1940. 4 stukken

2.1.4.3.1.2. vaarwegen

49. Brief aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland houdende mededeling dat de polder geen beheer / onderhoud kent van de voor de scheepvaart belangrijke wateren; met bijbehorende circulaire van G.S.,
1931. 2 stukken

2.1.5. BIJLAGE

50. Inventaris van het archief van de Klein-Babberspolder over de periode 19de eeuw -1960, door J.J. 't Mannetje, met supplement over de jaren (1632) 1655, 1690;
1963, 1982. 1 deel

3. III CONCORDANS

op de inventaris onder inv.nr. 50

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
1	vernietigd
2	1
3	2
4	3, 45
5	vernietigd
6	10
7	12
8	vernietigd
9	20
10	22
11	22
12	22
13	21
14	21
15	vernietigd
16	vernietigd
17	22
18	23
19	23
20	18, 23
21	23
22	23
23	23
24	23
25	23
26	23
27	23
28	23
29	23
30	23
31	23
32	23
33	23
34	23
35	23
36	23
37	23
38	23
39	23
40	23
41	23
42	23
43	23
44	23
45	23
46	23
47	22
48	22
49	24

50	22
51	vernietigd
52	25
53	25
54	vernietigd
55	vernietigd
56	vernietigd
57	6, 7
58	4, 8, 11, 38, 43, 48, 49
59	8, 28, 38, 43, 48, 49
60	5
61	5
62	5
63	5
64	5
65	9
66	vernietigd
67	9
68	9
69	8, 9
70	vernietigd
71	vernietigd
72	8, 9
73	15
74	15
75	vernietigd
76	16, 17
77	18
78	14
79	13
80	vernietigd
81	26
82	26, 28, 39
83	19
84	40
84a	44
85	47
86	vervallen; naar archief Nieuwlandsche polder vrl. inv.nr. 126
87	33, 34
88	27
89	29
90	35
91	30, 31, 32
92	38
93	36, 37
94	vernietigd
95	41
96	vernietigd
97	vernietigd
98	vernietigd
99	42
100	46
--	50

4. IV INDEX OP EIGENNAMEN

A

Aikema, H.B.J. 4

B

Boschlaan 32

C

Centraal Bureau voor de Statistiek 12

D

Delfland, hoogheemraadschap 2, 4, 10, 13, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 44, 45, 46

Dolk, Th.F.J.A. 4

G

Gedeputeerde Staten. Zie: Zuid-Holland 46
Goudreaen, heer van 2
's-Gravelandsche polder

H

Houtman, C. 7

K

Kethel 42

M

Maasdijk 32

zie ook: Vlaardingerdijk

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen in Klein-Babberspolder, N.V. 19

Mannetje, J.J. 't 50

N

Nationale Borg-Maatschappij, N.V. 10

Nieuwlandsche molen 45

Nieuwlandsche polder 2, 32, 40, 45, 46, 47

P

Poldervaart 28, 30, 31, 33, 34, 36, 37

Post, N. 4

S

Schagen, Diderich van 46

Schie", Schiedamsche Roei vereeniging "De 30, 31

Schiedam, gemeente 3, 7, 14, 15, 16, 17, 19, 31, 32, 37, 40, 41

Spieringshoek, landgoed 45

Spieringshoekse laan 46

V

Vijfsluizen	30
Vlaardingerdijk	40, 45

W

Wilhelminahaven	41
-----------------	----

Z

Zandbergen, D.	37
Zuid-Holland,	
Commissaris der provincie	25, 43
Gedeputeerde Staten	11, 19, 38, 48, 49